

Կը զիմէ՛ իւր անմեղ զաւիթ ճակտին վը-
նայ դրուած յաւիտեանեան արտաք բառ-
նայ փառաբանքով, և իւր աղիւլեան կու-
գան վիպիչը որ ինքն երբեք չըր-
կուի հայրական ժառանգութենէն, իրենք
եւս կը փառաբանեն մասնակցել այդ գրեա-
նաց, իսկապէս հրաժարելով այդ ահաջին
ժառանգութենէն որ հաստատութեամբ չէ
խախտուի։ Սոյն արդար և գերմարդկային
բողոքներու առջև անտարբեր մնալ կարելի
չէ։ Եւ իրաւ, որ քանակական էակ արտաք մը
չի գործ երբեք լինի ինչպէս որ կամ մայր մը
այն աստիճան նուազանցած է որ իր արեան
ստեղծելը կը զրկէ աշխարհային փայեղ-
ներէ՛, աշխարհային իրերու վրայ իշխելու
իրաւունքն իրեն վերադասելով՝ յետ իւր
անհուն արեան երեք իրաւունք չի
կորստի ունենալ։ Կենաց մէջ իւր ունեցած
իրաւունքները մեր մահէն վերջ եւս վայե-
լելու արտօնութիւն չունենէ։ Եւ որ ու-
նենալ կը կործանէ այդ մասին դեռ կա-
տարելութեան վերջակէտը չհասած քն-
կարանք փնտրի միայն տրամաբանու-
թեան դարձեալ։ Եւ ոչ այլ ինչ, Հետեւ-
ապա, արարանս արկնող և աղջկանց բո-
ղոքը կը յարգէ, և ըստ իրեանց բարձ-
նաց, այն կտակ կը ջնջէ և չեղեալ կը
նկատուի։ — Մեք կը յիշենք ժառանգական
խնդիր մը որ հայր մը իւր վնջ զաւա-
նները կը զրկէր ժառանգութենէն, բոլորն
այ վերջին աստիճան աղքատ փնտրի մէջ,
և կուտար իւր քանակ կամ երեսուն հա-
զար ոսկւոյ հարստութիւնն իւր մէջ մանչ
զաւակին։ և այդ անորոշութեան պայտ-
պուն կը հանդիսանային հայազգի երես-
լիք անմեղ։

ԱՅԳԻՍԻՆԸ ԼՈՒՐԵՐ

Այսօր զայս օրացանկան օրագրու-
թեան մէջ կը կարգւած թէ, ըստ Կոն-
դակի Վեհ. Մարտի Կաթողիկոսի, Ե-
րուսաղիմի վիճակին փոխարէն Գեր-
Ստիքեան եպիսկոպոս վերահսկողը է
յիշխմանը՝ Սինոդի անդամակցութեան
պատճառ վարելու։

Հարկաւոր ենք համարում հարգը-
րել, որ միւսանորմութեան օրը էջ-
միաձնուած ոչ մի եպիսկոպոսական ձեռ-
նադրութիւն տեղի չէ ունենցել։

Վրաց ինքն-լրագիրը հարգըրում է,
որ Թիֆլիսի հայերը այս օրերս էջ-
միաձնուած Նորին Վեհապատմութեան
յանձնեցին լծակալին ան փայտից
չինաձ մի գաւառին, Գուգարայի ար-
ժաթապատ է և նրա վրա քանդակա-
գործ փած են զանազան հայոց փա-
նքերի նկարները։ (Մէջ)

Ինչպէս ինքն ինք կը գրեն մեզ հոգու-
20 թուականաւ։

Տեղւոյս դպրոցն ու երեւոյցն, որ ժա-
մանակ մ'ի վեր է շնորհ մի քանի ան-
խիղճ անձանց փակել ի մայրն, վերադա-
նալու արգելադրուած։ Վարժապետն ի վարդ-
մեան մէջ է։ Տէր Աննիկոնեան Հայուն եւս,
անմեղով որ ինքն ոչ անաղիւն ի խնոս
գոտարին պիտի լինի իրեն համար տեղ-
մնալ եւ աղբիւր որը եւ անոր հոգակ
ներուքն ու տարերոր մօրն հետ քանի որ
յուսմք ի Պոլս մեկնեցաւ այն արցունք
չաղան, այլ թէ պիտի խաղաղի՝ Բեռ-
թենէն ազգայինը որ 2-3 տարին միան-
գամ գրեթէ միայն կը խոսովնէ։

Աւերակ շէնքեր կարծես մէ ասո առ-
թիւ յետիւնի վարժապետ առաջնորդական
խնդրէր։ այդ՝ Ռուսական եւ Պոլսական
մի բանիւրեւ առաջնորդի կը կարտօնի,
եպիսկոպոս առաջնորդ, հայաւն և ոչ թէ
այլ։ Եւ ինչպէս, որ օրինակ իշխանութիւն
ունենալ գործելու, որով Պարսկաշա-
րան ալ ըստ հոգեղէն ազատ պիտի կրեալ
մնալ, և ժողովուրդը անապատ անա-
ջողուն ինքն կրեանալ, ազգային, գիտ-
նական, լեզուական, գործունեւ և բա-
նիքուն մի առաջնորդի հսկողութեան
յանձնուի։

Այսօր Կոտայիկ Ս. Կարապետի վանոց
ժառանգութեան վարժարանը քաղ տա-
կազուս դաստանին մը պէտք կը, ու-
սումական խորհրդային պաշտօնաւոր Գո-
հարցեցէ ամսական և ամսականը։
Ինչիւ Աւերակ խորհրդարանը։

ՆԵՐՔԻՆԸ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՏԻՆՈՒՄ ԵՒ ՊԱՏՈՒՄԱՆՈՒՄ
Իւշայի տապան աստիճան տրուե-
ցաւ Պետական Խորհրդով անգամ Այն
պէ՛ն։

Մայիսին աստիճան՝ Պենկայի կա-
ռավարութեան թարգման Մէհմէտ
Էսաթ պէ՛ն։

Առաջին կարգի Մէհմէտի պատ-
մանական տրուեցաւ Սրտայի ընդհա-
նուր տպագրութիւն նախագահ Միլիտէ
զորավարին։

Երկրորդ կարգի Մէհմէտի՝ Փրա-
նայի Սպարապետին կրտսերին հրա-
մանատար Սէնթըրմէն զորավարին։

Երրորդ կարգի Մէհմէտի՝ մայրա-
քաղաքին հիւրանական գեղարարական
քաղաքագր Պ. Թումազյանի որ Պո-
ղէի դատարանական քաղաքագր ան-
ուանուած է։

Յորրորդ կարգի Մէհմէտի՝ Ան-
գլիական գեղարարական քաղաքագր-
տուղար Պ. Պարիկի մը, նոյն գեղար-
արին։

Նառան երկրորդ քաղաքագրին կին ու
Լորա Ելինկիւրն աղիւլ ինքն հար-
կինքն և սորա երկու միւս զինքը։
Այլ և այլ կարգի պատմանանք
Ֆրանսական սպայակոթի և զինուո-
րական տպարէս օմանք։

ԵՆԻՆԵՐԱԿԱՆ ԵՐԱՐԱՆԻՆԵՐ

Տպագրական Տեղեկութեան կողմէ այս
աւուր թուրք լրագրաց մէջ հրատարակ-
ուած է օրինական հետեւեալ տրամադրու-
թիւնը, որ կը վերաբերի երեւոյցականաց և
բարեւորներու երգանցեցումն և որ վա-
ւերացեալ է կայս. Իրաւունքով։

Եթէ Հոգեւորի ու Պատմական
դատարաններու և հարցաքննիչ դա-
տարաց անջեւ եկեղեցականաց ու
բարեւորներու (խախտ) երգանցեցում
հարկ գառուի, իրենց ձեւին համե-
մատ երգում ընկու համար կը զըր-
կուին իրենց վերաբերեալ Պատրիար-
քարանին, Մետապոլիտանին, Ա-
ռաքողաբարանին և Բարձրաբարանին,
որք թէգրեթէ մը կը ժամուցանին
եկեղեցականաց կամ բարեւորներու
երգում ըրած ըլլալ կամ չըլլալ։
26 Մէքէր 1308
29 Սեպտեմբեր 1306

Ի ԿԱՍՏ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Բարձր.
Սպարապետը, Գաղաքագետ Բրտան
պէ՛ն, և Ոստիկանութեան նախարար
Նաղմը պէ՛ն երէկ յայտարարեալ կայս-
պալատ գնացին և Վեհ. Սուլթանին
հրամաններն ասանալով, իրենց պա-
տմանադրները դարձան։

Ի Բ. ԳՈՒՐԵՐ

Առեւտրական ու Հանրաքաղաք չե-
նութեան նախարար Վան. Բարձր.
փաշա, Գաղաքագետ Բրտան պէ՛ն,
Ոստիկանութեան նախարար Նաղմը
պէ՛ն, Պոլսոյ ոստիկանագետ Ակեւ
պէ՛ն, և Բերայի Թաղապետութեան նա-
խագահ Մանուկ պէ՛ն երէկ Բ. Գուր-
դանցին և յայտարարեալ անսակցեցան
Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

Երէկ, Ներքին գործող նախարար
Վան. Միւնիք փաշա Բարձր. Մեծ-
Եպարքոսին քով գնաց և պահ մը խո-
հրակցեցաւ Ն. Բարձրութեան հետ։

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Երեւոյնեան Տիմիթիւրի Էֆէնտի
երէկ Բ. Գուր. երթալով ընդունուե-
ցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Ներ-
քին գործող Վան. նախարարին կողմէ
և Յունաց Պատրիարքարանին գործող
վրայ խորհրդակցութիւնը կատարուե-
ցան։

Ըստ տեղեկութեանց Միւնիքի,
երէկ առաւօտ ի Ֆինքի Յունաց Երու-
սաղեան եկեղեցին ինչպէս Յունաց
միւս եկեղեցին բացուելով կրօնական
արարողութիւնը կատարուած և այս
առաւել Ներքին կողմէ բարեմարտ
թուովներ եղած են փաստ կենաց եւ
բարօրութեան Վեհ. Սուլթանին։

ՄԱՌԱՆԵՐԱՆ ԳՈՐԾԻՔ

Վեհ. Սուլթան Մուսթաֆա Մալիք-
մեհմէտ 90րդ տարեդարձին առթիւ
Գերմանիոյ կայսեր եւս հեռագիր մը
ուղղելով շնորհակտութեան և միանգամայն
լիքին յետոյ Մուսթաֆային ժամանակա-
սովմանս կատարութեան մատու-
ցած ծառայութեան յարմար, իւր բարձր
համակարգութեան յարմար էր։

Գերմանիոյ կայսրը այս հեռագիրը
հարգըրած էր Մուսթաֆա Մալիքին,
որ շնորհակտ ու երախտագրութեան
լով Վեհ. Սուլթանին այս բարձր հա-
մակարգութեան ու մեծարարութեան, ինքը
րած է Վիլհելմ կայսրին իւր այս ըզ-
րացմանց արտայայտութիւնը հարգը-
րել Վեհ. Սուլթանին։

Արդ, Գերմանիոյ կայսրը հեռագիր
մը ուղղելով առ Վեհ. Սուլթանին հարգը-
րած է Մուսթաֆային շնորհակտութեան
ներս յարելով միանգամայն թէ ինքն
եւս շնորհակտութիւն կը յայտնէ Մու-
սթաֆային նկատմանը ցոյց տրուած այս
համակարգական զգացմանց համար։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԵՆՈՒՄ

Համազգային անկեանոցի հաստա-
տութեան համար որոշուած է 40,000
ոսկւոյ վիճակահանութիւն մը կարող-
կեցողի և հարկերին քան եւ հինգի
հարուով այդ գումարին 10,000 ոսկին
իրեն պարգեւ վիճակահանութեան
յատկացնել։

ԱՌՈՐԴՈՐԱԶԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երեւոյնի օրում ժամ 10էն
մինչեւ հետեւեալ օրում ժամ 10,
Հայկի մէջ հաստատուի և դէպքեր պա-
տահած են, Կոլոնի մէջ 1, Մարաշի
մէջ 4, Համաի մէջ 39 և Հոմաի մէջ 4։

ԵՆԻՆԵՐԱԿԱՆ ՆԱԶԱՆԳԸ

Առեւած տեղեկութեանց համա-
ձայն, Ենիկերի նախնային այս տար-
ուան հաշիւները բաւական փաստու-
ած են երաշխութեան պատճառաւ։ Այ-
սու հաշիւներ յաստատուելու ուղեք Ե-
մատական գումարն նպատակաւ եղա-
նակաւ մը վարձակալութեան տրուած
է, ի պահանջը հարկին մէջ քանի

գաւառակներու տասնորդի տուրքը
մասնաւոր ուղղակի կատարութեան
կողմէ պիտի գանձուի։

ԴԵՄԱՐԱՆԻՆԵՐ ՄԱՐԻՆԸ

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտով
իւր կատարութեան արձակուրդ
տացած է Ռեմէն ուղեւորները հա-
մար, որպէս թէ Զարեկին այցելու-
թեան պահուն անը դատուի։

— Հորանուական դեսպան Պ. Վան
Թէլմա իւր տիկնոջ հետ արոր մայրա-
քաղաք կը գաւառայ Մարտիկային ե-
կող Կոստանթնուպոլիս շրջանում։
— Ռուսական դեսպանատան ա-
ռաջին քարտուր Պ. Կիքա, որ պա-
ձակուրդով Պոլսը կը գտնուէր, մայ-
րաքաղաքը դարձան։

ԼՈՐՏ ԵՆԻՆԵՐԱԿԱՆ

Լորտ Ելինկիւրն յետաձգած է իւր
մեկնումը, որովհետեւ Վեհ. Սուլ-
թանին հրաւերած է նորա ընտանիքը
կայսերական կանանցն այցելել։ Այս
հրաւերին համաձայն, որ երախտագի-
ւորութեան ընդունուած է, լորտին
աղիւլներն այսօր կայս. Հարեմի կեր-
թան, երէկ իրիկուն լորտ Ելինկիւրն
և իւր ընտանիքը սեղանի հրաւերուած
էին անց իշխան դեսպանատունը, և
Վեհ. Սուլթանին իմանալով զայս, հա-
ձած էր հրամայել որ իւր անձնական
նախագահուց խուփը Սըր Ալիբեմ
Հուարդի յարամագրութեան ներքեւ
գործուի։

ՀԵՆԻՆԵՐԱԿԱՆ ԴԵՄԱՐԱՆԸ

Ըստ մասնաւոր տեղեկութեանց
Թեմի, մայրաքաղաքին հիւրանական
դեսպան Պ. Մարտիկային, որ Պ.
Թիքուրի կուսակցութեան կը վե-
րաբերի, նկատելով որ վերջին ընտրու-
թեանց պահուն այդ կուսակցութիւն
մեծամասնութիւն չ'աճելով տոկոսներ
է իշխանութեան քաղաք, հեռագիր
մը ուղղելով Ռուսական Թաղապետ-
նային իւր հրաժարականը մատուցած է
ի դեսպանութեան Կ. Պոլսոյ, կը յու-
սացուի թէ Պ. Մարտիկային տեղի
Կ. Պոլսոյ դեսպան անուանուի Պ. Նի-
քոլա Տէլիմանի, դեսպան փարգու-
ցան։

ԵՆԻՆԵՐԱԿԱՆ ԱՏԵՆԸ

Վանեցի Պատմապետ երկրորդ դա-
տարակցութիւն տեղի պիտի ունենալ
յուսակցային շարքով որ Երեւոյնեան
ատենին առկուի։

Պատմապետ վրան ու տան մէջ
գտնուած հայերէն գրութիւնը, որը
թարգմանուելու համար դատարանին
որոշմամբ նախարար պաշտօնատուր
ղեկուած էին, թարգմանուելով յանձ-
նուած են դատարանին։

ՁԻՐԻՆԸ ԳՈՐԾԻՔԱՆԸ

Երուսաղի Ռիպ փաշայի նախագա-
հութեան ներքեւ գտնուող դարձեալ
կանաց յանձնագործին լորտ առած է
թէ Բուպանի Զեմբէն գաղթականաց
երկրորդ մաս մը Նովոքոստոնի ձա-
նալ ելելու կը պատրաստուի Կ. Պոլս
գալու համար, Յանձնագործը միջոց-
ներ ձեռք կ'առնու անոնց հաստա-
տելի տեղերը պատրաստելու համար։
— Օսմ. կատարութիւնը համա-
ձայնութիւն դրացուցած է շրջանա-
կան և առաջին ընկերութեան հետ,
որպէս զի Կովկասը գաղթականաց ա-
ռած ժողովուրդները, իւր բարձր
համակարգութեան յարմար էր։

ԵՆԻՆԵՐԱԿԱՆ Ի ԹՈՒՐԻՔԻՆ

Յայտնի է թէ Պ. Վիլիմ կայս-
կատարութեան ընկերութեան անհա-
մանաւոր ինքնուր Պապա Էսթիէն
ի Տիֆլիս երկաթուղւոյ դիմ մը ինքն-
լու համար և թէ կայս. կատարութե-
անը մերժած էր այդ աղերաստելը։

Արդ, Պ. Վիլիմ, ուրիշ տար աղեր-
սալով մը մատուցանելով Բարձր. Մեծ
Եպարքոսին, առաջարկած է այդ դիմ
առնել մեծամասն ինքն, պայմանաւ
որ երբ կատարութիւնը ուզէ պաշտ
ըլլալ գաւառէն այդ դիմը։ Պ. Վի-
լիմ ինքնուր է նաեւ ծովային դիմ
մը հաստատելու եւ միանգամայն առա-
ջարկած է 12,500 ֆրանքի գնդըլն այն
13,000 ֆրանքի պահպանութեան գո-
մարն. որ Պ. Նաթէլմաքեան Մու-
սանիկ Պաշային երկաթուղւոյ դիմ
չինու իրենական մեծամասն ինքնուր
առթիւ պահանջած է, Պ. Վիլիմ այդ
պայմանաւ ինքնուր է իրեն յանձնել
այդ դիմ ինքնուր։

ԲԱՐՁՐ. ՄԵԾ-ԵՊԱՐԽՈՍԸ յԱՆՁՆԱԾ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը յանձնած է
այդ աղերսագիրն Առեւտրական
և Հանրաքաղաք չեւորութեան նախարա-
թեան, որ այժմ այդ մասին խորհը-
ղակութիւններ եւ քննութիւններ կը
կատարուի։

ԹԱՐԱՐԱՆԻՆԵՐ Ի ՊԵՐՈՒՐ

Համաքաղաք թրամուէլի դիմ մը
պիտի չինուի Պերուլին ի Գամակոսի
մը Երեւոյնի Պերուլին հեղինակ Պաշային,
որուն կը գործակցի Գամակո-
սի կատարելու ինքնուր փրանական ըն-
կերութիւնը։ Այս ծրագրի համար ար

չինութեանց նախարարութեան և Պե-
տական Խորհրդի կողմէ քննուել յետոյ
Մեծ-Եպարքոսին երկաթուղւոյն է։

ԵՐՈՒՍՈՂԵՄ

Երուսաղեմի առաջին նորակա-
նայ եկեղեցւոյ շինութիւնն աւար-
տած ըլլալով, օծման հանդէսը պիտի
կատարուի ի մօտոյ։

Արքեպիս Երուսաղեմի մէջ՝ ի հաշիւ
Մասնաւոր վարչութեան շինուած երկու
նոր շէնքերու շինութիւնը աւարտած
ըլլալով երէկ ծով ինքնուրական հանդի-
սար կ'ըլլաւ ի ներկայութեան Մովսէս
Նախարարին և այլ բարձրաստիճան պա-
տմանարար, Այս շէնքերը շինուած են
Մասնաւոր Միւլիքի և Գաւառի շէնքե-
րուն տեղ, որք հինգած ըլլալով, ան-
գործածելի վիճակի մը հասած էին։ Ու-
րիշ նոր շէնքեան մը եւս շինուած է որ
ի մօտ ծով պիտի լինուի։

— Կայս. հրամանաւ կրէտի ոստիկա-
նութեանց գումարին վրայ երեք վարչու-
ր եւս աւելցուած են։ Ոստիկան-գումարաց
վարչութիւնը, կայս. ուրիշ հրամանի
մը համաձայն, պիտի չ'անուանուի այդ
երեք նոր վարչուրը սպայները։

— Սիւրբայի Սուլթան Թեմի անուն
տեղը մէջ քանի օրէ ի վեր կատարած շու-
ն մը կը գտնուի։ Այս շու-ն երէկ թուր-
կոյ մը վրայ յարձակումով մէջ քանի տե-
ղէն խառն։

— Աստղագրին Լէֆթէ տանող երկա-
թուղւոյ գիծը դէպքերի միջոցները
բանի պիտի սկսի։ Այս գիծ երկաթու-
թիւնն է 63 կիլոմէր։

— Գաղթական դեսպանատան բժիշկ
և առողջապահական ժողովը մէջ պար-
կական պատուիրակ Տր. Ժ. Բարատու-
մեան նախընթաց օր և յուսակցութեան
թիւնը մեծ հանդիսի կատարուեցաւ ե-
րէկ ի Բերա։

— Ձեռնհաս իշխանութիւնը հրահանգ
մը պատրաստած է որ Երեւոյնեան ոստի-
կան-գումարաց գումարին վիճակը քն-
նելու համար կազմուի յանձնագործին
պատմականութիւնները կը գծէ։ Այս հը-
րահանգ պիտի հարգուի որպէս զորա-
նակալ և զորապետներու հրամանաւոր-
ներու։

— Երէկ Տրապիզոնէ մայրաքաղաք
Երուսաղեմ ինչ հարկեր նոր դիմարկեր,
որք Սպարապետի Դուռը փոխադրուե-
ցան։

— Ասիական երկաթուղւոյ արտոնա-
տէր Պ. Բաուր փարիզ ուղեւորեցաւ
հոն Սկալի-Մանսիլի երկաթուղւոյ
գործն շինութեան համար, որուն մեծա-
նորին տալու է, դրամաները հոն
բանակցութիւններ պիտի կատարէ հարկ
եղած դրամագումար ձեռք բերելու հա-
մար։

— Իսպանական կատարութիւնն Իս-
թուլի Թագ պատմանային հինգերորդ ա-
տիճանը ներկայ է Ալյոնի նախնային
ոստիկանային իմին էֆէնտի, Կայս. Ի-
րաւի մը արտոնած է այդ պատմանային
գործածութիւնը։

—

Արդոցներու Եւ ընտանեաց համար
մասնաւոր պայմանք 35

